

Če je komisija pri vinogradih imela postavno pravico, ozirati se na slabe letine, ozirala se je lahko izvestno tudi na one navadne vremenske nezgode, katere so se v teku petnajstih let po nekaterih krajih redno ponavljale.

Predržno bi bilo, ako bi si usojal preiskovati, ali se je to tudi res zgodilo ali ne, ali se je komisija na te nezgode tudi res povsod in zadosti ozirala ali ne. Krivico bi dalje delal s takim preiskavanjem nekaterim poljedelcem, zato pa rajši opuščam tako trditev.

Pač pa bo to lahko dokazal gospod sporočevalec ali pa gospod vladni zastopnik.

Opozoril bi Vas rad tudi še na druge okoliščine. Tako na pr. je za določevanje tržnih cen izrečno zopet v postavi določeno, da se taiste preračunajo povprečno na 15 let in da naj se tistih 5 let izloči, kedar so bile tržne cene najvišje; to Vam je zopet postavna določba, ki se je z zmernimi povprečnimi tržnimi cenami pred vsem drugim ozirala na koristi poljedelca. Tudi na druge pripomočke postavno utemeljene, namreč na račune graščinskih oskrbništev, Vas lahko opozarjam. Ondi se dá čisti dohodek od vsacega predmeta s številkami dokazati, kajti kar je bilo ondi čistega dobička, postavilo se je v račun. Tudi na to se smem sklicavati, da so bili ti pripomočki dovoljeni in da so se komisije na-nje sklicavati smele. Iz tega sklepam, da so se komisije uže na vse to prej ko ne ozirale, kar deloma §. 1. v alineji 4 kot pogoj za odpis davka določa.

S temi razlogi ugovarjajoč nazorom gospoda predgovornika in družega govornika iz leve strani te visoke zbornice, usojam si še nekaj navesti. Poljske miši, na pr. nikakor niso nova prikazen. Ponavlja se uže več nego 20 let. Miši je bilo tudi v prejšnjih letih na ogromno in jaz mislim, da kjer so jim škodo delale, se je taka škoda v preteklih petnajstih letih uže vpisala in odračunila.

Da je slana uže starodavno zló, katerega skoraj povsod poznajo, da je kmetijstvu nevarno in škodljivo, dokazujejo nam uže tisti trije ledenjaki, ki si jih je narod v prvi polovici meseca maja v pratiko postavil, kjer se nahajajo uže toliko časa, od kar se pratike delajo.

Če tudi ne morem priznati, da bi vrejevalne komisije ne bile imele pravice pri vrejevanji zemljiškega davka na vse to ozirati se, vendar s tem nikakor nočem trditi, kakor da bi se bili v davčnem odseku tem milejim nazorom upirali in da bi načelo teoretično ne bilo popolnoma pravo, da bi bil čisti dohodek — to se vé, da se tukaj ne gré ozirati na poprečni dohodek dobrih in slabih letin, temveč na dejanski čisti dohodek — da bi bil toraj čisti dohodek v resnici temeljna podlaga zemljiškemu davku. Če bi hotel tako postaviti delati na kmetijskem stališči, bi izvestno ne bil samo s tem zadovoljen, da bi le pri parceli ostal in tiste smatral za predmet zemljiškega davka, temveč bi segel po dejanskem čistem dohodku. Dokazalo bi se takoj, da bi bil na priliko pri tem ali onem predmetu, kjer je četrt navadnega pridelka vničena, čisti dohodek uže jako pičel. Komur je vničena polovica pridelka, ondi uže smete verjeti, da ni prav nič čistega dohodka.

Če bi hoteli to vprašanje edino le iz poljedelskega stališča rešiti, morali bi si za podlago vzeti sledeči temelj in rekli bi: Ako je vničena četrt pridelka, morala bi se odpisati vsaj polovica davka; kjer bi bila pa polovica pridelka vničena, ondi bi se moral pa uže ves davek odpisati. Tako postopanje bi bilo pa silno enostransko.

Ako se pa uže pečamo z vprašanjem za kmete tako silno imenitnim, katerega povsod soglasno zahtevajo, mislim, da si moramo določiti za nj podobo, ki bi jo po

sklepnem postopanju na postavnem potu dosegli, in katera bi ob enem davkoplačevalcem ugajala.

Če se postavimo na to stališče, ne smemo tudi drugega prezreti, kar je s tem vprašanjem v zvezi. Glavna točka, za katero se pulimo, je alineja 4 §. 1. in v prvi vrsti se gre za to, ali imajo škode v imenovani alineji naštetje pravico do odpisavanja davka, kedar nastanejo ali ne. Drugo vprašanje je pa: ali se nam je ob enem ozirati na revščino posestnikovo, ako alineja 4 ostane.

(Dalje prihodnjič)

Naši dopisi.

Dobrova 25. maja. (Krasen dan.) Mesec maj je uže sam na sebi najlepši mesec v letu. V tem mesecu obleče se vsa narava v krasno obleko cvetja; ptički pevci sosebno v tem mesecu najmileje prepevajo svoje pesmice.

Tudi narodna društva si v tem mesecu kaj rada zberajo mične kraje v mili domovini za svoje majeve izlete.

Tak prelep majev praznik obhajala je dné 23. t. m. (preteklo nedeljo) Ljubljanska čitalnica s svojimi slavčeki in slavkinjami tukaj na lepi Dobrovi. Zjutraj kmalu po 8. uri pripeljalo bilo se je le sem okolo 50 pevcev in pevkinj, na čelu jim vrli predsednik dr. vitez Bleiweis in pevovodja Valenta. Tem pridružilo se je še brez števila druge narodne družbe iz bele Lubljanke.

Ob 10. uri potem bila je v domači farni cerkvi sv. maša,

Vrli slavčeki in slavkinje peli so pri sv. opravilu mašo „K tebi srce povzdignimo“ (moški zbor); pri darovanji pele so pa mile slavkinje pesem: „Mariji“ (ženski sopran solo — zbor); po povzdigovanji nadaljeval se je v moškem zboru zopet dotični odstavek maše, a za sklep krasni „Gospodov dan“ v D-molu (tudi moški zbor). Vsi so krasni glasbeni proizvodi vrlega strokovnjaka na glasbenem polju, A. Nedveda. V resnici: delo mojstra hvali. Petje bilo je pod vodstvom gosp. pevovodje mojstersko; oba zbora izvršila sta svojo nalogo z nedosegljivo natančnostjo in točnostjo. Tako krasnega petja, kot je bilo v nedeljo tukaj na Dobrovi, reči moram odkritosrčno, da še v svojem življenji nikdar, nikoli in nikjer v cerkvi slišal nisem.

Drugi del majevega praznika vršil se je na prijazni „Šujci“ pri Dolinarju pod milim nebom. Temu delu bilo je tudi nebo milo, ker bil je najlepši mirni jasno-solnčni dan. Na prijaznem vrtu pod sadnim drevjem zabavalo se je društvo z drugim brezbrojnim občinstvom vred do poznega večera; vrstile so se primerne napitnice druga za drugo, pogovarjalo se zaupljivo in po bratovsko, sledili so moški, ženski in mešani zbori narodnih pesmi krasno izpeljevani po čitalničnih slavčkih in slavkinjah ter med presledki so pa tudi topiči veličastno doneli. Počastili bili so to narodno veselico tudi p. n. gg. dr. Poklukar z gospo soprogo, župnik Babnik in kaplan Laznik. V resnici: tako veselega in krasnega dneva naša lepa Dobrova ni gotovo še kmalu dočakala, ko preteklo nedeljo. — Slava toraj vsim, kateri so nas bili s svojo nazočnostjo počastili! Ostanejo nam vedno v nepozabljivem spominu!

Iz Ljubljane. — Občni zbor c. kr. kmetijske družbe vršil se je danes pod vodstvom podpredsednika gospoda Jos. Fr. Seuniga, v navzočnosti gospoda deželnega predsednika barona Winklerja in poročevalca c. kr. deželne vlade, gosp. svetovalca A. Globočnika, gospoda deželnega glavarja grofa Thurna in nad 50 odbornikov.

Prva, druga in tretja točka dnevnega reda sprejele so se brez ugovora. Pri prvi točki spominjal se je g.

prvomestnik umrlega predsednika barona Wurzbacha in odbornikov F. Souvana in Brusa.

Pri 4. točki, o kateri je poročal gosp. cesarski svetovalec Murnik, vnela se je obširnejša razprava, katere so se vdeležili gospodje Deschmann, Robič, Vošnjak, tajnik Pirc, Peruci, Detelja, dr. Poklukar in g. poročevalec.

Konečno sprejme se predlog glavnega odbora.

Za volitev predsednika oddanih je bilo 64 glasov in izvoljen je bil z 58 glasovi gospod grof Thurn, deželni glavar, kateri je takoj izrekel, da je pripravljen to častno mesto prevzeti, ako izvolitev zadobi Najvišje potrjenje. Tudi gospod deželni predsednik je s prijaznimi besedami pozdravil izvolitev gosp. grofa Thurna za predsednika.

Pri dopolnilni volitvi glavnega odbora, v katerega je bilo izbrati 5 novih udov namesto umrlih gg. Souvana in Brusa in pa na mesto izstopivših odbornikov vsled pretekle dobe gg. Murnik, Robič in Jerič; oddanih je bilo 67 volilnih listov in izvoljeni so bili gospodje: Murnik 66, Povše 62, Lazzarini 49, Robič 39, Lenarčič 35.

Za temi izvoljenci prejel je največ glasov, namreč 30, dosedanj g. odbornik župnik Jerič.

Po tej izvolitvi vršila se je obravnava daljnih točk dnevnega reda. Vdeležitev pa je postala manjša. Konečno opomnimo, da je nosil občni zbor po vsem domač slovensk značaj, izmed političnih nasprotnikov zapazili smo samo gg. Deschmanna in Linhart.

Izmed vnanjih udov zapazili smo med drugimi gg. vodjo R. Dolenca, župnika Mesarja, Planinca, Legata, M. Lavrenčiča in druge.

Vse daljne točke dnevnega reda rešile so se urno brez posebnih ugovorov in tako bilo je zborovanje sklenjeno o poludne s popolnoma rešenim dnevnim redom.

— Gospod dr. Jurij Sterbenc imenovan je, kakor naznanja uradna „Laib. Zeitung“, za župnika-dekana v Leskovcu. — Radujemo se tega imenovanja, ker velezasluženi dosedanj župnik hrenovski slovi enako kot izgleden duhovnik, kot izvrsten kmetovalec in kot izgleden narodnjak.

— Kranjska hranilnica v Ljubljani prejela je, kakor se govori po Ljubljani, rešitev svoje pritožbe do ministerstva zaradi ustanovitve nemške ljudske šole v Ljubljani, katerega sklepa deželna vlada ni potrdila, — rešitev nji gotovo povoljno, ker rešitev glasi se baje na kratko tako, da hranilnica sicer ne sme po pravih ustavljati šol, pač pa jih sme podpirati. Danes, ko nam rešitev ministerska še ni znana do besede, nočemo obširneje govoriti o tem predmetu, in si pridržimo to za drugi čas.

— Zdravje gosp. poslanca Raiča se dobro boljša. Bolnik redno ustaja in se sprehaja pod milim nebom, moči rastejo in vsa nada je, da prav kmalu popolnoma okreva.

— Slovesno pokladanje temeljnega kamena za hišo družbe katoliških pomočnikov vršilo se je v nedeljo 16. t. m. dopoldne v kljub slabemu vremenu v navzočnosti društvenega predsednika gosp. Gnjezde, vsega društva in najodličnejših ljubljanskih dostojanstvenikov, gg. deželnega predsednika, knezoškofa, deželnega glavarja, mestnega župana itd. zelo veličastno. — Ob 1½ 1. uri bil je pri Ferlincu skupen obed, pri katerem so se vrstile svečanosti primerne napitnice. — Ljubljansko mesto in vsa dežela gotovo veselo pozdravlja to društveno podvzetje v pravi blagor našega obrtništva kot eno najboljših sredstev zoper oni socijalizem, kateri posebno v delavskih krogih ravno sedaj po Evropi in Ameriki skuša razdejati društveni red človeške družbe.

— Nove knjige. „Zlatorog“, planinska pravljica, spisal Baumbach, poslovenil Anton Funtek, natisnil in založil Ig. pl. Kleinmayer in Bamberg v Ljubljani — se imenuje lična knjižica, katera nam domačo slovensko pravljico iz nemščine nazaj vrača.

Gospod Funtek je segel tu po prav srečnem predmetu. Pri delu podpirala sta ga, kakor v uvodni opombi priznava, gg. profesorja Erjavec in Levec.

Knjižica obsega 95 strani, tisk je lep, edino kurzivne črke nam niso všeč, — vezanje je pa v resnici krasno.

Druga, tudi v Kleinmayerjevi tiskarni na svitlo prišla knjižica imenuje se: „Umetno ribarstvo“, spisal Ivan Franke. Ta za naše gospodarje jako dobro došla knjižica opisuje na 50 straneh: lastnosti vode, lastnosti rib, med temi: losose, karpovce, dalje druge ribe naših voda in pa ptuje ribe pripravne za umetno ribarstvo. Dalje se popisuje: Umetno ribarstvo, kako se dobi zarod od rib poletne drsti, kako se odreja ribe do popolne rasti, in konečno, kako se ribe varujejo.

Konečno omeniti nam je še nemške zbirke: „Die landwirthschaftlichen Gesetze und Verordnungen des Herzogthums Krain, für Land- und Forstwirthe, politische Beamte, Gemeindevorsteher, zunächst für krain. Lehrer und Lehramts-Zöglinge. Mit einigen Erläuterungen herausgegeben von Prof. Wilh. Linhart.“ — O tej knjižici je naša sodba prav kratka: Prav dobra knjižica za Nemce, Slovencem pa večinoma ostane vedno tuja.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar podal se je v Bruk ob Litavi, kjer so redne vojaške vaje; tudi cesarjevič je tam. — Obravnave skupne (avstrijsko-ogerske) carinske konference so dognane in so se sklepi predložili obema vladama v pretres. Kolikor se dá soditi iz glasov, ki so o sklepih prodrli v javnost, nameravate vladi na Rumunsko izzivanje odgovoriti z najostrejšimi carinami na one vrste blaga, katero je Rumunska do sedaj k nam uvažala. Med temi je v prvi vrsti žito, katerega je k nam dohajalo do sedaj po 4 milijone meterskih stotov na leto, vrh tega pa posebno živina vsake vrste in kože. Vrednost blaga, katerega je do sedaj Rumunska k nam uvažala, znaša okroglo 70 milijonov frankov. Avstrijsko-Ogerska pa je tje uvažala vsakovrstne izdelke suknjene, usnjate, platnene v prvi vrsti mnogo izdelane obleke, čevljev, rokovic itd., vrednost tega blaga iznašala je še enkrat toliko, kot rumunske uvažanine, namreč na leto po 140 milijonov frankov.

Te številke jasno govoré, kolike cene je rumunski trg za našo obrtnijo. — Z namenom, posredovati v teh zadevah podal se je v Bukurešt znani industrijalec in ud gosposke zbornice Nikolaj Dumba. — Za sedaj želi Rumunska sama, da bi obstoječa trgovinska pogodba se podaljšala za mesec dni do 1. julija.

Gosposka zbornica imela je zadnje dni zopet sejo, v kateri se je volila komisija za posvetovanje domobranske postave in v kateri je predsedništvo naznanilo, da se mu je od naučnega ministerstva izročila vrsta podob odličnih državnikov, izmed katerih se nekaj obesi v zbornici, nekaj pa v sobah za komisije. Med temi slikami nahaja se tudi ona s Chabrusove dobe na Českem predobro znan general Koller.

V zbornici poslancev dognala se je včeraj splošna razprava o postavi zaradi zavarovanja delavcev zoper nezgode.

Govoriti sta imela ta dan še glavna govornika Bilinski in Exner in pa poročevalca Neuwirth in